

ФІНАНСОВЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРАЦІВНИКІВ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Андрій Юрійович ОСТАП'ЮК,

*докторант Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Фінансове та матеріально-технічне забезпечення є одними з основних організаційних передумов ефективного функціонування системи професійного навчання працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Саме належний рівень ресурсного забезпечення створює необхідні умови для якісної організації освітнього процесу, розвитку професійних компетентностей персоналу та впровадження сучасних форм і методів навчання.

Відповідно до чинного законодавства, зокрема, згідно зі статтею 15 Закону України «Про професійний розвиток працівників» від 12.01.2012 р. № 4312-VI фінансування професійного розвитку працівників здійснюється роботодавцем за рахунок власних коштів та інших не заборонених законодавством джерел. Професійне навчання працівника може здійснюватися за його бажанням за рахунок власних коштів або коштів інших фізичних чи юридичних осіб [1]. Оскільки ДСНС – це державна інституція, основним джерелом її фінансування є Державний бюджет України. Відповідно до закону «Про Державний бюджет України на 2026 рік» від 03.12.2025 р. № 4695-IX видатки на ДСНС становлять трохи більше 46 млн. грн., з яких 6 млн. грн. – це видатки споживання і 8 млн. грн. – видатки розвитку, з яких власне і відбувається оплата послуг зі здійснення професійного навчання. Також джерелами фінансування досліджуваного професійного навчання можуть виступати місцеві бюджети, що слідує із змісту Порядку підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації основних працівників пожежно-рятувальних підрозділів для забезпечення місцевої пожежної охорони, затвердженого наказом МВС України від 13.03.2023 № 183, в якому закріплено, що джерелами фінансування професійної підготовки основних працівників місцевої пожежної охорони є кошти місцевих бюджетів та інші джерела, не заборонені законодавством [2]. Фінансове забезпечення, як організаційна засада забезпечення професійного навчання працівників ДСНС, являє собою сукупність заходів, спрямованих на визначення джерел формування, накопичення, розподіл і використання грошових ресурсів з метою забезпечення належного рівня ефективності функціонування та розвитку системи професійного навчання зазначених працівників. Важливо відзначити, що фінансові (грошові) ресурси є важливим організаційним інструментом не лише з точки зору використання їх як засобу оплати освітніх послуг, але й як засіб

мотивації персоналу до підвищення рівня своїх професійної компетентності;

Що ж стосується матеріально-технічного забезпечення, то це форма товарного обігу у сфері матеріального виробництва, процес забезпечення підприємств сировиною, матеріалами, комплектуючими, напівфабрикатами, готовими виробами тощо, необхідними для виробничого і невиробничого споживання. Правильно налагоджена система матеріально-технічного забезпечення є запорукою безперебійного забезпечення підприємства всіма видами матеріальних ресурсів, що є важливим елементом наукової організації виробництва. Основні завдання матеріально-технічного забезпечення можна сформулювати наступним чином: визначення потреби підприємств та їхніх структурних підрозділів у матеріальних ресурсах; вивчення джерел забезпечення матеріальними ресурсами; організація доставки матеріальних ресурсів до місця споживання; раціональне та економне використання матеріальних ресурсів; розробка шляхів поліпшення використання місцевої сировини й матеріалів, відходів виробництва; організація правильного зберігання матеріальних цінностей; оптимізація обсягів постачання матеріально-технічних ресурсів; розробка економічно обґрунтованих нормативів запасів, контроль за їхнім станом; запобігання утворенню понаднормативних і надмірних запасів цінностей та ін. [3].

Отже, змістом матеріально-технічного забезпечення є комплекс заходів спрямованих на акумулювання, розподіл та використання матеріальних засобів (устаткування, обладнання, технічних пристроїв, інфраструктурних об'єктів тощо), необхідних для забезпечення якісного здійснення теоретичної та практичної підготовки персоналу ДСНС. Такі матеріальні ресурси як: навчальні аудиторії, комп'ютерні системи (програмне та апаратне забезпечення), мультимедійне, мережеве та комунікаційне обладнання, лабораторії, полігони, тренувальні класи та майданчики, транспорт тощо дають змогу сформувати найбільш сприятливе середовище для ефективного набуття нових, удосконалення та розвитку існуючих професійних компетентностей працівників.

Отже, фінансове та матеріально-технічне забезпечення становлять взаємопов'язані складові організаційного механізму професійного навчання працівників ДСНС. Фінансове забезпечення покликане створити необхідну ресурсну основу для організації та розвитку системи професійного навчання, тоді як матеріально-технічне забезпечення формує належне освітнє середовище для набуття й удосконалення професійних компетентностей персоналу. Їх достатність, раціональне використання та безперервне вдосконалення є необхідними умовами забезпечення високої якості професійної підготовки працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Список використаних джерел

1. Про професійний розвиток працівників: Закон України від 12.01.2012 р. № 4312-VI / Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4312-17#Text>
2. Про затвердження Порядку підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації основних працівників пожежно-рятувальних підрозділів для забезпечення місцевої пожежної охорони: наказ МВС України від 13.03.2023 № 183. URL: <https://km.dsns.gov.ua/upload/1/7/9/6/8/4/7/nakaz-mvs-183.pdf>
3. Економіка підприємства / за ред. Акад. С.Ф. Покропивного. 2-ге вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2013. 402 с.